

giis pedum Domini, quæ ascendens petroso monti, memoriæ causâ, impresserat, teste inter alios auctore libri de locis Actorum apostolicorum, inter D. Hieronymi opera; quamquam quod ex apostolicâ traditione refert Damascenus, lib. 4 de orthod. Fide, cap. 15, ascenderit ad ortum, id est, ex monte Oliveti in oriente sito.

VERS. 52. — ADORANTES. Græcè, postquam adorassent eum, quo modo est etiam Syriacè. Aspererunt fixis oculis euntem in cœlum quamdiu potuerunt, donec scilicet *nubes suscepit eum ab oculis eorum*, et angeli admonerunt eum non amplius corporeis oculis requirendum, donec redeat ad homines iudicandos; Act. 1, v. 9, 10, 11. Quod ubi intellexerunt, et reipsâ sic esse viderunt, adoraverunt, prostrati seu inclinati reverentiæ causâ in terram (id enim notat vox adorandi), jam remotum à suis oculis et in cœlum assumptum, tanquam Dominum suum et Deum suum, tanquam eum qui jam modis omnibus probâset se Filium Dei vivi. Tantum abest ut quidquam ultra dubitarent de ejus sive resurrectione sive majestate, ut longè majore reverentiâ cooperire eum colere, quam dum ejus consuetudine in terrâ fruenter; non jam ut præceptorem duntaxat aut Prophetam, aut Messiam dimidiâ ex parte cognunt, sed ut Regem gloriæ mundique Dominum, cui data esset potestas omnis in cœlo et in terrâ, ut reipsâ jam probatum Filium Dei vivi, quem ante solâ fide confessi fuerant. Adoraverunt, inquit Beda, *discipuli in loco ubi steterant novissimè pedes ejus*, alludens ad psal. 131, versu 7.

REGRESSI SUNT, acti fiduciâ accipiendi promissum Patris, in JERUSALEM, prout Dominus jusserat supra, v. 49, et quidem eamdem in domum idemque cenaculum, Act. 1, v. 15; nec enim fas erat eos distrahi, donec *induti essent virtute ex alto*.

CUM GAUDIO MAGNO. Licet Dominum ex oculis amisissent, tamen tantum abfuit ut tristitiâ ob id affecti fuerint, ut contra maximo repleti fuerint gaudio, tum quod congratularentur gloriæ Domini sui, quem suis oculis conspexerant gloriôsè ascendere in cœlum, tum quod certissima de Jesu fide essent aucti, postquam ea omnia quæ ille prædixerat vidissent feliciter impleta, nec minus certè spe, fore, ut ea etiam quæ ipsis promiserat evenirent, et inter cætera, ut brevi quidem acciperent promissum Patris, et induerent virtute ex alto, supra, v. 49; tandem verò assumerentur ad ipsum in cœlum, Joan. 14, v. 5: *Et si abiero et præparavero vobis locum, iterum venio et accipiam vos ad*

VERS. 52. — ET IPSI ADORANTES Christum jam, nubiis susceptum in cœlum, juxta mandatum Domini, REGRESSI SUNT IN JERUSALEM: hâque CUM GAUDIO MAGNO, de glorificatione scilicet Domini sui, juxta illud Christi: *Si diligeritis me, gauderitis utique, quia ad Patrem vado*, itemque de imminente adventu Spiritûs sancti, cujus effectus jam præstiterant.

VERS. 53. — ET ERANT SEMPER IN TEMPO, omni scilicet die temporibus opportunis, LAUDANTES ET BENEDICENTES DEUM, quia Christum suum glorificasset, et ejusdem gloriæ spem sibi dedisset. Quæ verba non

me ipsum, ut ubi sum ego, et vos sicuti. Certa fides excutiebatur omnem merorem; spes promissorum certa addebat alacritatem; nimirum, ubi carne se subdlexerat Dominus, spiritu coepit esse adesse, ita ut solido gaudio afficerentur, et tunc demum sentirent, quam verè prædixisset Dominus, expedire ut carne abiret, Joan. 16, v. 7.

VERS. 53. — ET, ab eo tempore, interea dum expectarent promissum Spiritum sanctum. Quia Lucæ propositum erat longius historiam producere, idè breviter solummodò dicit, quid egerint apostoli, ab Ascensione Domini usque ad acceptum Spiritum sanctum.

ERANT SEMPER, id est, quotidie, horis opportunis. Non quòd noctes diesque illic transegerint, sed quòd frequentarint omnes conventus, statisque et solemnibus horis, *temporibus videlicet quibus congregari solent*, ait Euthymius; adierint ad gratiarum actionem Deo reddendam. Hæc porro alacritas timori opponitur, qui prius clausos et latentes domi detinuerat.

IN TEMPO, non ita ut prius formidantes Judæos. Nondum Spiritus, inquit Theophylactus, et *spiritualiter vivunt: qui enim prius inclusi erant, nunc inter medicos pontifices vivunt*. Act. 1, v. 15, dicitur *reversos de monte Oliveti in cenaculum ascendisse, et illic mansisse, et fuisse perseverantes unanimiter in oratione*; non quòd in cenaculo delituerint, nec ausi fuerint exire in templum, sed quòd illo in cenaculo simul habitantes, donec advenisset Spiritus sanctus, sive domi sive foris essent, totos se dederint laudando et orando Deo, ut digni fierent Spiritu sancto quem expectabant; forsùm cum prodirent, non aliò quàm in templum exibant.

LAUDANTES, privatim singuli apud se, donec accepto Spiritu id palam publicèque agerent. Nondum prædicandi tempus advenerat, ad quod officii majori cum miraculo erant extrudendi.

BENEDICENTES, id est, gratias agentes, ob Christum scilicet juxta promissiones patribus factas missum, et ipsis peculiariter revelatum, cum communionem summorum bonorum, qualia per Christum promissa fuerant; orantes perfici in se quod cœptum fuerat, et Spiritum sanctum in se infundi, quod instructi abirent prædicatum in nomine Jesu penitentiam et remissionem peccatorum in omnes gentes, prout Jesus ipsis mandaverat, supra, v. 47. Dum ergo proximum expectant Spiritum sanctum, veris exercitiis quæ pietatem decent toti operam impendunt. *Inter laudum*

nalli referunt ad tempus quo jam acceperant Spiritum sanctum; nam Lucas similiter, Act. 2, v. 46, et Act. 5, v. 1, narrat apostolos perdurasse unanimiter in templo. Quibus favet quòd ante adventum Spiritûs sancti insinuat apostolos domi in cenaculo mansisse. Theophylactus tamen, Beda et alii valdè verisimiliter putant hæc contingisse statim post ascensionem, etiam ante Pentecosten, quod series narrationis videtur sustulare. Nec enim cogit illa Scriptura Act. 1, ut semper domi in cenaculo delituisse credantur.

devotiones, promissum Spiritûs sancti adventum, promptis per omnia paratisque coribus expectant, inquit V. Beda, qui et hoc hic annotat: *Lucam qui Evangelium suum à ministerio templi per sacerdotium Zachariæ capit, pulcherrimè hoc in templi devotione*

compleri, cum apostolos tibi, ministros videlicet novi sacerdotii futuros, non in victimarum sanguine, sed in laude Dei et benedictione conclusit.

AMEN. Vox est evangelistæ, confirmantis obsequantisque ea omnia quæ hactenus scripserat.

INDEX RERUM.

DE VIO, SEU CAJETANI VITA.	9-10	plectitur Christus. Divitum salus difficilis. Præmium omnia relinquuntibus promissum. Christus passionem suam prænuuntiat. Filios Zebedæi cæterosque discipulos docet. Bartimeum cæcum sanat.	423-426
ERASMI VITA.	Ibid.	Commentaria.	451-452
DIVI HIERONYMI (ut nonnulli putant) in Evangelium secundum Marcum præfatio.	15-14	Cap. XI. Jerusalem Christus ingreditur. Ficus maledicta. Venditores è templo ejeti. Fidei efficacia. Christi auctoritas. Baptismus Joannis.	147-148
IN S. MARCUM COMMENTARIA.	Ibid.	Commentaria.	149-150
Caput primum. Joannis prædicatio. Jesus baptizatur et tentatur. Simonis et Andræe, Jacobiet Joannis Zebedæi vocatio. Dæmoniaci et infirmi sanantur.	Ibid.	Cap. XII. De vinitoribus homicidis, et de petrâ angulari parabola. Reddenda Cæsari ea quæ sunt Cæsaris. Mortuorum resurrectio. Vita angelica. Amor Dei et proximi. Messias Davidis filius. Scribæ superbi. Vidua duo minuta erogans.	155-159
Commentaria.	17-18	Commentaria.	159-160
Cap. II. Paralytico peccata remissa, et sanitas reddita. Levi vocatio. Cur Jesus cum peccatoribus conversetur. Discipuli non jejunantes, et spicas vellentes excusantur.	31-52	Cap. XIII. Templi eversionem prænuuntiat Christus; querentibus de hæc re discipulis respondet. Templi eversionis et ultimi adventus signa.	169-170
Commentaria.	55-54	Commentaria.	175-174
Cap. III. Mandi aridæ et infirmorum curatio. Apostoli mittuntur ad prædicandum. Blasphemia in Spiritum sanctum irremissibilis. Quæ mater et qui fratres Jesu.	59-40	Cap. XIV. Judæorum conspiratio in Jesum, qui unguento à muliere profunditur. Judæi proditio. Ultima cœna. Eucharistia institutio. Christus Petri negationem prædicit. Orat in horto. Captus ad Caipham ducitur. Ibi accusatus damnatur, cæditur, et ter à Petro negatur.	181-182
Commentaria.	41-42	Commentaria.	187-188
Cap. IV. Parabola seminantis, lucernæ super candelabrum, seminis in terram jacti et grani sinapis. Tempestas sedata.	47-48	Cap. XV. Jesus coram Pilato accusatus, Barrabæ postponitur. Spinis coronatus illuditur et crucifigitur. Sepelitur cum Joseph Arimatheus.	205-206
Commentaria.	54-52	Commentaria.	209-210
Cap. V. Legio dæmonum expulsa in porcos ingreditur. Mulier à profluvio sanguinis liberata. Jairo filia vita reddita.	61-62	Cap. XVI. Christi resurrectio mulieribus ab angelo annuntiata. Jesus primum Magdalenæ apparet, deinde duobus discipulis; post hæc apostolis undecim. Apostolorum missio. Ascensio Christi.	219-220
Commentaria.	65-64	Commentaria.	221-222
Cap. VI. Cur Jesus in patriâ pauca edat miracula. Ad Apostolos monita. Joannis Baptistæ mors. Quinque panes et duo pisces multiplicati. Tempestatis sedatio. Jesus multos sanat tactu fimbriæ vestimenti.	69-70	LUCÆ BRUGENSIS VITA.	227-228
Commentaria.	75-76	IN EVANGELIUM SECUNDUM LUCAM COMMENTARIA.	229-250
Cap. VII. Pharisæi Dei mandata ob suas traditiones violant. Quenam hominem coïnquunt. Syrophœnisæ filia à dæmonio liberatur. Surdi ac muti curatio.	83-90	Caput primum. Joannis nativitas. Verbi incarnatio prænuuntiat. Maria cognata Elizabeth invisit. Nascitur Joannes. Zachariæ canticum.	Ibid.
Commentaria.	91-92	Commentaria.	255-256
Cap. VIII. Septem panes et pauci pisciculi multiplicantur. Pharisæorum fermentum. Cæcus sensum curatur. Petri confessio.	99-100	Cap. II. Nascitur Christus. Angelus pastoribus apparet. Christi circumcisio. Mariæ purificatio. Simeon atque Anna. Christus in medio doctorum reperitur.	585-586
Commentaria.	05-104	Commentaria.	589-590
Cap. IX. Jesus transfiguratur. Eliam jam venisse ostendit. Surdum ac mutum spiritum ejeti. Suam passionem prædicit. Quis discipulorum major. Amputandum manus, pedis et oculi scandalum.	111-112	Cap. III. Joannes turbas, publicanos ac milites	
Commentaria.	115-116		
Cap. X. Matrimonium indissolubile. Parvulos com-			

- edocet. Christi excellentiam testatur. Eam baptizat. Ab Herode mittitur in carcerem. Christi genealogia. 471-472
 Commentaria. 473-476
 Cap. IV. Christus jejunat et tentatur. In synagoga Nazareth prædicat. Capernaï daemoneum, socrum Simonis aliosque infirmos sanat. 519-520
 Commentaria. 523-524
 Cap. V. Jesus de navicula Petri docet. Piscatio mirabilis. Leprosi et paralytici curatio. Matthæi vocatio. 585-586
 Commentaria. 589-590
 Cap. VI. Christus discipulos spicas sabbato vellentibus excusat, alioque sabbato manum curat aridam. Apostolorum electio. Sermonis in monte compendium. 625-624
 Commentaria. 627-628
 Cap. VII. Jesus centurionis fidem miratur. Filium viduæ resuscitat. Joannes ad Jesum mittit. Judæis nec Joannis nec Christi vita placet. Peccatrix Christi pedes inungit. 675-676
 Commentaria. 679-680
 Cap. VIII. Parabolam de seminante proponit et explicat Christus. Lucerna sub modio. Quinam sint mater et fratres Christi. Tempestas sedata. Dæmones ejecti, in porcos introeunt. Mulier à fluxu sanguinis liberata. Fila Jairi resuscitata. 727-728
 Commentaria. 755-754
 Cap. IX. Apostolorum missio. Quinque panes multiplicati. Petri confessio. Christus transfiguratur, in naticum sanat, passionem suam prædicat. Contentio inter apostolos orta de primatu. Mortuis sepeliendi mortui. 775-774
 Commentaria. 779-780
 Cap. X. Septuaginta duo discipuli mittuntur. Parata civitatibus in malo obstinatis calamitas. De dilectione dei et proximi. Maria et Martha. 843-844
 Commentaria. 847-848
 Cap. XI. Modus orandi, orationisque perseverantis efficacia. Jesus non in Beelzebub eiecit dæmonia. De signo Jonæ, de reginâ Austri et Niniivitius, oculoque simplici et nequam. Mundandum quod intus est. Notatur Phariseorum et scribarum hypocrisis. 897-898
 Commentaria. 905-904
 Cap. XII. De fermento Phariseorum. Quis timendus? De blasphemâ in Spiritum sanctum. Monita de persecutionibus. Divitis parabola. Vitanda sollicitudo. De fidei et infidei dispensatore. Venit Jesus ut in terram ignem mittat. De gratiæ tempore dijudicando. 963-964
 Commentaria. 969-970
 Cap. XIII. Agenda penitentia. Parabola fidei infructuosa. Mulier sabbato curata. Regnum celorum comparatur grano sinapis et fermento. De angustâ portâ. Jerusalem ob incredulitatem evertenda. 1019-1020
 Commentaria. 1023-1024
 Cap. XIV. Hydropiens sabbato curatus. Legislatorum et Phariseorum ambitio notatur. [Parabola de invitatis ad cœnam. De cruce tollendâ. Volenti turrim ædificare primum computandi sumptus. Si sal eva- nuerit foras mittetur. 1059-1060
 Commentaria. 1061-1062
 Cap. XV. Parabola de ove et drachmâ repertis, et de filio prodigo. Gaudium in cœlo super peccatore penitentiam agente. 1067-1088
 Commentaria. 1091-1092
 Cap. XVI. De villico iniquitatis et de elemosynâ faciendâ. Nil de lege perituum. Indissolubile matrimonii vinculum. Dives epulo et Lazarus mendicus. 1115-1116
 Commentaria. 1117-1118
 Cap. XVII. Scandali gravitas. Fratri penitentis iugoscendum. Fidei efficacia. Decem leprosi mundantur. Christi adventum fore illustrem et inexpectatâ superventurum. 1153-1154
 Commentaria. 1157-1158
 Cap. XVIII. Parabola de iudice iniquitatis, de Pharisæo et Publicano. Jesus pueros à se repellit vult. Difficile dives salvabitur. Quid erit præmii iis qui omnia propter Christum relinquunt. Christi prædicta passio. Cæcus propè Jericho visum recipit. 1189-1190
 Commentaria. 1195-1194
 Cap. XIX. De Zachæo et decem mnis decem servis traditis. Jesus super pullum asinæ intrat Jerosolymam, quam prædicit evertendam. Ementes et vendentes è templo eiecit. 1225-1226
 Commentaria. 1229-1250
 Cap. XX. proposita à Christo de Joannis baptismate quæstio. Parabola de vinitoribus domini filium occidentibus. De tributo Caesari dando et de resurrectione. Cavendum à scribis ambitiosis. 1257-1258
 Commentaria. 1261-1263
 Cap. XXI. De viduâ duo minuta offerente. Templi et urbis Jerusalem subversio, Judæorumque captivitas et dispersio prædictæ. De signis iudicium subversuris. Vigilandum et orandum. 1285-1286
 Commentaria. 1289-1290
 Cap. XXII. Christus à Judâ venditur. Eucharistiam instituit, et trinam Petri negationem prædicat. Christi patientis historia. 1311-1312
 Commentaria. 1311-1312
 Cap. XXIII. Christi patientis historie continuatio. 1353-1356
 Commentaria. 1359-1360
 Cap. XXIV. Christi resurrectio, variae apparitiones et ascensio. 1395-1396
 Commentaria. 1401-1402
 INDEX RERUM. 1445-1446

